

технологію та сучасні способи виробництва соків та вимоги вітчизняного й світового законодавства до їх якості.

Проведення ділових ігор з товарознавства харчових продуктів є складним і результативним методом навчання. Ділові ігри сприяють виробленню у студентів професійних якостей, необхідних в практиці роботи товарознавця-експерта, комерсанта вчать діяти і приймати компетентні рішення в конкретних ситуаціях.

Таким чином, для успішної підготовки бакалавра потрібно, щоб студент не був пасивним, а сам активно включався в пошук професійних знань, умінь, навичок, формуючи комплекс необхідних професійних компетенцій.

УДК 378.147

Н.М. Гаркуша, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Янчева, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В умовах глибоких і динамічних перетворень, що відбуваються сьогодні у всіх сферах суспільства, винятково важливого значення набуває підготовка фахівця нової генерації. Запорукою забезпечення високої якості професійної підготовки висококваліфікованих, творчих, конкурентоспроможних фахівців виступає оптимально організований навчальний процес у вищій школі, зокрема посилення ролі самостійної роботи студентів.

Самостійна робота передбачає різні види індивідуальної та колективної навчальної діяльності під час аудиторних та позааудиторних занять, без участі викладача та під його безпосереднім керівництвом. Завданнями самостійної роботи можуть бути засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення й систематизація набутих знань, застосування отриманих знань для розв'язання практичних завдань та виконання творчих науково-дослідних робіт.

Разом з тим слід зазначити, що в умовах інформатизації суспільства та впровадження інформаційних технологій у сферу освіти проблема організації самостійної роботи студентів виходить на якісно новий рівень. Так, одним із можливих інструментів, що дозволяє вирішити проблему найбільш швидкої генерації та передачі знань є електронне навчання. На сьогоднішній день спостерігається зростання кількості вітчизняних закладів вищої освіти, які впроваджують дистанційне навчання платформ «e-learning».

E-learning – це спосіб організації навчального процесу, який базується на використанні інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), технологій мультимедіа й Інтернет з метою створення системи масового навчання, підвищення якості освіти за рахунок покращення доступу до ресурсів і серверів, а також віддаленого обміну знаннями та сумісної праці. Зокрема, у Харківському державному університеті харчування та торгівлі впроваджено систему електронного навчання eFront, яка представляє собою нове покоління eLearning систем та поєднує в собі функції систем управління навчанням (LMS – Learning Management System) і систем управління та створення навчальних матеріалів (LCMS – Learning Content Management System).

Така організація самостійної роботи має низку переваг, а саме: надає можливість студентам самостійно визначити послідовність і швидкість сприйняття матеріалу та виконання завдань; формує навички науково-дослідницької діяльності; забезпечує можливість самоконтролю якості здобутих знань.

Всім процесом e-learning керує викладач (тьютор), який контролює процес навчання, проводить відеолекції або вебінари, форуми або веб-конференції, формує предметно-орієнтоване інформаційне забезпечення е-навчання дисципліни. Тобто саме викладач є організатором процесу навчання. Тому, варто зазначити, що правильна організація самостійної роботи студентів залежить від його кваліфікації. У сучасному високотехнічному середовищі викладач є не тільки джерелом інформації, а й постає в ролі консультанта у виборі необхідної змістовно цінної інформації з навчальної програми або науково-дослідної роботи. Викладач постійно спрямовує та контролює роботу студентів, залучає їх до активного навчання, поєднує зміст навчального матеріалу і технологію засвоєння його студентами, розробляє спеціальні інструкції для самостійної роботи студентів, надає вказівки щодо використання джерел інформації. Вважаємо, що активізація пізнавальних здібностей студентів не можлива без відповідної методичної бази. Тому викладачі розробляють навчально-методичні комплекси дисциплін, значна увага приділяється розробці електронних навчальних ресурсів, наявність яких дає можливість студентам самим вибирати навчальний матеріал для опрацювання, вільно розпоряджатися своїм часом, контролювати якість самопідготовки.

На наш погляд, невід’ємною частиною процесу самоосвіти студентів є контроль якості їх знань, що виконує одночасно функцію перевірки засвоєння і практичного застосування студентами одержаних знань і функцію стимулювання та заохочення за рахунок участі в своєрідному інтелектуальному змаганні. Одним із методів

контролю знань студента є комп'ютерне тестування, яке дозволяє студенту самостійно оцінити рівень своїх знань, організувати зворотній зв'язок між студентом і викладачем з використанням мережі Інтернет, полегшити роботу викладача. Контроль самостійної роботи студентів також може бути здійснений у формі іспиту, захисту письмових робіт (курскових робіт, рефератів, індивідуальних завдань), підготовці доповідей на конференцію тощо.

Отже, самостійна робота – це частина навчального процесу, яка проходить під керівництвом викладача та спонукає студентів до пізнавальної активності, саморозвитку, успішної професійної діяльності. Правильна організація самостійної роботи студентів робить можливим розвиток активного та творчого навчання.

УДК 001.891-057.87

М.П. Головка, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Захаренко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

М.А. Юрченко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЗВИТОК САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕЖАХ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сьогодні спостерігається перехід від охоплення лекційними заняттями усього матеріалу дисциплін до представлення на лекціях того матеріалу, що має суто проблемний характер. Інша частина навчального матеріалу пересувається у бік самостійної роботи студентів, де одну з головних функцій відіграють науково-дослідна складова та індивідуальні завдання. Сучасні фахівці вийшли за межі загальноприйнятих постулатів про людину з вищою освітою, їх інтелектуальний потенціал потребує потужних знань і навичок у сфері стратегічного мислення і вміння миттєво реагувати на проблемну ситуацію. Тому в умовах конкуренції необхідною умовою підготовки затребуваного на ринку спеціаліста є не тільки високий рівень удосконалення навчальної, навчально-методичної роботи, що дозволяють віддзеркалювати в навчальному процесі сучасні наукові досягнення та тенденції розвитку ринкових взаємовідносин як у державній сфері, так і у сфері комерції та бізнесу, а й можливість надання студенту навичок самостійно мислити, керувати своїми завданнями та швидко приймати рішення. Одним з таких напрямків навчання, де студент має можливість самостійно запланувати, провести,